

Nr 229.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till lag om rätt i vissa fall till jakt å vildkanin, m. m.; given Stockholms slott den 5 april 1935.

Under åberopande av bilagda i statsrådet och lagrådet förda protokoll vill Kungl. Maj:t härmed jämlikt § 87 regeringsformen föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till

- 1) lag om rätt i vissa fall till jakt å vildkanin; samt
- 2) lag angående tillägg till 30 § lagen den 8 november 1912 (nr 289) om rätt till jakt.

Under Hans Maj:ts

Min allernådigste Konungs och Herres frånvaro:

GUSTAF ADOLF.

Per Edvin Sköld.

Förslag

till

Lag

om rätt i vissa fall till jakt å vildkanin.

Häri genom förordnas som följer:

1 §.

Förorsakas inom område av riket genom vildkaniner avsevärd skada för jordbruket, trädgårds- eller skogsskötseln, äger Konungen förordna, att under tiden från och med den 1 augusti till och med den 31 mars envar, som äger eller brukar jord inom området, skall, ändå att jakträtten tillkommer annan, vara berättigad att å den jorden samt å därtill belägen jord inom trehundra meter från gränsen bedriva jakt å vildkanin med iller och nät. Sådan jakt må med ägarens eller brukarens medgivande även bedrivas av deras folk, däri inbegripen jämväl den som av ägaren eller brukaren särskilt anställts för jaktens bedrivande. Under jakten dödade vildkaniner må av den jagande tillvaratagas och behållas.

Avtal, innefattande avstående från rätt till jakt enligt första stycket, vare utan verkan.

2 §.

Bedrives jakt enligt 1 § av annan än där avsedd ägare eller brukare, skall, där denne själv icke är tillstädes, medföras intyg från honom att den jagande erhållit medgivande till jakten. Den jagande vare pliktig att vid anfordran av jakträttsinnehavaren eller den, som innehar jorden, ävensom deras folk förete nämnda intyg. Äger jakten rum å kronan, menighet eller allmän inrättning tillhörig jord, åligger den jagande samma skyldighet gentemot förvaltningspersonal vid skogsförvaltningen eller föreståndare och lärare vid statens skogsskolor eller vederbörande kronobetjäning eller särskilt förordnad polisman.

3 §.

Vid jakt enligt 1 § må icke medföras skjutgevär eller hund.

Utan tillstånd av den, som innehar jorden, må sådan jakt icke bedrivas i gård eller trädgård, icke heller under tiden från och med den 1 augusti till dess grödan är avmejad, å åker, som är besädd med säd eller gräs.

4 §.

Bryter någon mot vad i 2 eller 3 § är föreskrivet, böte, där förseelsen icke skall straffas enligt lagen om rätt till jakt, från och med fem till och med etthundra kronor.

5 §.

Förseelse mot denna lag, vilken blott förnärmar enskild persons rätt, må icke åtalas av annan än målsägaren.

Sker intrång i kronans, menighets eller allmän inrättnings rätt, äge förvaltningspersonal vid skogsförvaltningen ävensom föreståndare och lärare vid statens skogsskolor jämte allmän åklagare att föra talan därom.

6 §.

Vad i 17 kap. 11 § rättegångsbalken förordnas om dem, som rättens eller Konungens befallningshavandes bud och ärenden gå, gälle ock om de här ovan i 5 § omförmälda, vid skogsförvaltningen och statens skogsskolor anställda personer i mål, som avses i samma paragraf.

7 §.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan.

Saknas tillgång till böternas gäldande, förvandlas de enligt allmän strafflag.

8 §.

Har jakt enligt 1 § bedrivits av där avsedd ägare eller brukare eller deras folk å jord, som innehaves av annan, vare ägaren eller brukaren skyldig att ersätta skada, som vid jakten förorsakats å mark, hägnad eller annan egendom.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1935 och skall äga tillämpning jämväl i fråga om rätt till jakt å vildkanin för ägare eller brukare av jord, varå jakträtten tillkommer annan enligt avtal träffat före nämnda dag.

Förslag

till

Lag

angående tillägg till 30 § lagen den 8 november 1912 (nr 289) om rätt till jakt.

Häri genom förordnas, att till 30 § lagen den 8 november 1912 om rätt till jakt skall fogas ett nytt stycke av följande lydelse:

Om rätt i vissa fall till jakt å vildkanin är särskilt stadgat.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1935.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 1 mars 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden UNDÉN, SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, anför efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet:

I skrivelse, som den 5 juni 1934 inkommit till jordbruksdepartementet, hava fem jordbrukare i Halmstads socken av Malmöhus län, under framhållande att vildkaninerna i deras hemtrakt förorsakat dem betydande skador och ohägn, ifrågasatt huruvida icke från det allmännas sida åtgärder kunde vidtagas till skydd mot vildkaniner eller ersättning av statsmedel tilläggas de skadelidande.

Södermera har arrendatorn greve Gösta Wachtmeister å Ylmsåkra den 18 december 1934 inkommit med en av sextiosex arrendatorer under Knuts-
torps gods i Kågeröds, Konga och Torrlösa socknar av Malmöhus län undertecknad skrivelse, däri hemställts, att undersökning och utredning omedelbart måtte igångsättas angående bekämpandet av vildkaninerna. Ytterligare har i skrivelse, som inkommit till jordbruksdepartementet den 19 december 1934, en liknande framställning gjorts av riksförbundet landsbygdens folk.

Över först omförmälda framställning hava efter remiss yttranden avgivits den 17 september 1934 av länsstyrelsen i Malmöhus län och den 26 oktober 1934 av domänstyrelsen. Vid länsstyrelsens yttrande hava fogats utlåtanden av hushållningssällskapets i länet förvaltningsutskott, skånska jägaresällskapets styrelse och landsfiskalen i Ekeby landsfiskalsdistrikt ävensom godsägaren J. Berg von Linde å Duveke. Domänstyrelsen har vid sitt yttrande fogat infortrade utlåtanden från överjägmästaren i södra distriktet och jägmästaren i södra Skånes revir.

Sedan därefter inom jordbruksdepartementet utarbetats en promemoria med förslag till lagstiftning i ämnet, hava yttranden däröver avgivits av lantbruksstyrelsen, domänstyrelsen, länsstyrelserna i Jönköpings, Gotlands, Blekinge, Kristianstads och Malmöhus län samt svenska jägareförbundet, skånska jägaresällskapet och Skånes jägareförening. Samt-

liga länsstyrelser med undantag av länsstyrelsen i Malmöhus län hava vid sina utlåtanden fogat yttranden från hushållningssällskapens i länen förvaltningsutskott. Vid jägareförbundets utlåtande hava fogats yttranden från skånska jägaresällskapet, Gotlands skarpskytte- och jägargille samt Jönköpings läns, Blekinge läns, Älvsborgs läns norra, södra Älvsborgs läns och Västmanlands läns jaktvårdsföreningar.

Jag torde nu få underställa Kungl. Maj:t detta ärende.

Framställningar i ämnet samt yttranden däröver.

I förberörda av greve Gösta Wachtmeister insända skrivelse hava *arrendatorerna under Knutstorps gods*, vilka enligt uppgift representera en arrenderad jordareal av 3,563.s tunnland, anført, att under senare åren vildkaninerna ökat på ett så oroväckande sätt, att arrendatorernas existens helt kunde komma att bero på om statsmakterna i tid ingrepe med kraftiga åtgärder mot faran. Enligt vad i skrivelsen vidare uppgives hava redan inträffat flera exempel på att dugliga lantbrukare lämnat sina arrenden på grund av att kaninerna år efter år förstört grödan. Vid skrivelsen fanns fogad en skrivelse från ägaren till Knutstorps gods greve Claes Wachtmeister, vari denne förklarar, att han anslöte sig till arrendatorernas hemställen. I sistnämnda skrivelse har vidare anförts, att vildkaninernas stora ökning å godset hade sin grund i en olycklig utarrendering av jakten. Genom jaktarrendet, vilket börjat 1931 och varade till 1939, vore ägaren av godset förhindrad att ingripa mot kaninerna, och jakträttsinnehavaren ansåge det ej vara för honom ekonomiskt lönande att ingripa. Till följd härav hade kaninernas antal under de tre sista åren mångdubblats. Den nuvarande lagstiftningen gäve ingen möjlighet att erhålla ändring i jaktarrendekontraktet. — Vid arrendatorernas skrivelse fanns ytterligare fogat ett av jägmästaren K. Moldenhawer i Kägeröd utfärdat intyg, av innehåll att kaninerna genom sin skadegörelse å Knutstorps skogar kostat godset tusentals kronor årligen och att, därest kaninerna ökades med samma fart som hittills, skadorna inom få år torde få skattas i tiotusentals kronor.

I skrivelsen från *riksförbundet landsbygdens folk* har i huvudsak framhållits följande. Undersökning av förhållandena hade givit vid handen, att vildkaninernas skadegörelse vore störst vid och i närheten av större gods, där jaktvården spelade en framträdande roll, samt å gårdar, där jakträtten vid friköpandet av gården varit utarrenderad. Det kunde visserligen anses vara en var jordbrukares ensak om han ville hysa vildkaniner å sin gård, men då han därigenom tillfogade sina grannar högst betydande skador, ställde sig saken annorlunda. Med nuvarande lagstiftning angående jakträtten stode grannarna fullständigt maktlösa gentemot den, som bure det egentliga ansvaret för skadan.

Riksförbundet har vid sin framställning till upplysning om vildkani-

nernas skadegörelse fogat dels en skrivelse till Luggude härads ortsförbund av riksförbundet från sju jordbrukare i Halmstads socken, av vilka fem undertecknat jämväl först omförmälda framställning, och dels besiktningsinstrument över kaninskadorna hos dessa jordbrukare samt en av riksförbundet gjord sammanfattning över uppgifter från olika ortsförbund i Skåne om kaninskadorna inom vederbörande orter.

I ortsförbundets skrivelse har uppgivits följande rörande de skador kaninerna förorsakade.

Nästan hela året om vore grödan utsatt för skadegörelse av kaninerna. Om vintern och tidigt på våren, när det knappast finnes annan gröda än vintersäden, betade kaninerna av denna. Ungefär enahanda vore förhållandet med gräs- och klövervallarna, när dessa började spira på våren, samt med nysådda rotfrukter och vårsäd. Att så ånyo lönade sig icke, då kaninerna även toge det nysådda. Skadegörelsen fortsatte på samma sätt under sommaren och hösten. En minskning av skörden på 40 procent vore efter kaninernas härjningar det vanliga. Allt vad som kunde utvinnas av lantbruket hade gått ned i proportion därtill. Kreatursbesättningarna hade måst minskas på grund av foderbrist. Utom skadorna på jordbruket förorsakade kaninerna förstörelse i trädgårdarna och å skogarna. Gårdarna i trakten hade sjunkit våldsamt i värde till följd av kaninernas härjningar.

I skrivelsen har vidare till belysande av svårigheterna för undertecknarna att råda bot för missförhållandena anförts, att det ej finnes någon möjlighet för dem att utrota kaninerna, då dessa hade sina boplatser huvudsakligen på Duveke säteris angränsande marker. Dessutom hade klagandena icke jakträtt på den av dem innehavda jorden, utan tillkomme jakträtten säteriets ägare, vilken förbehållit sig densamma vid utarrendering eller försäljning. Men även om de haft jakträtten å den egna jorden skulle detta icke hjälpt, så länge kaniner i sådan mängd finnes å säteriets ägor. Kaniner myllrade i flera hundratal under nätterna från säteriets mark in på klagandenas åkrar och anställde förödelse.

Enligt besiktningsinstrumentet över kaninskadorna hos undertecknarna av nyssberörda skrivelse hade hos en av dem skadegörelsen varit så omfattande, att skördeminskningen bleve mycket stor. De skadade områdena omfattade 14 tunnland råg, 3 tunnland vete och 19 tunnland klövervall. Hos de övriga undertecknarna hade skadorna varit något mindre omfattande men dock så stora, att skördeminskningen med säkerhet bleve avsevärd. Hos en hade skadats 2 tunnland vete och 4 tunnland klövervall, hos en annan 4½ tunnland klövervall, hos en tredje 3½ tunnland vete och 3½ tunnland klövervall, hos en fjärde 2 tunnland vete, hos en femte 2 tunnland råg och 4 tunnland vall samt hos en sjätte 4 tunnland vete och 4½ tunnland vall. De flesta av undertecknarnas mark gränsa, enligt vad som uppgives i besiktningsinstrumentet, intill Duveke mosse, där kaniner finnas i stor mängd.

Av sammanfattningen över uppgifter angående kaninskadorna till riksförbundet från ortsförbunden i Skåne framgår, att ett hundratal hemman skadats inom Ekeby, Kropp, Kågeröd, Vålinge och Väsby socknar. Inom Åsbo och Bjäre härad hava ock i talrika fall förekommit, att vild-

kaninerna förorsakat skador å trädgårdar och skogsplanteringar. Ett flertal gods och större gårdar i trakten av Lund hava hemsökts av vildkaniner. På sina håll hava skadorna varit så stora, att arrendatorerna måst tillerkännas nedsättning i arrendeavgifterna. Vidare uppgives att inom Ljunits, Herrestads, Ingelstads, Järrestads, Gälds och Östra Göinge härad förekommit icke obetydlig skadegörelse av vilkaniner. Särskilt har framhållits, att den odlade jorden, som gränsar intill skogsmark, i hög grad hemsökts.

Ur de över först omförmälda framställning avgivna *ytttrandena* må här återgivas följande.

Skånska jägaresällskapetets styrelse har i huvudsak anfört: På grund av att de senaste vintrarna varit ovanligt milda, hade vildkaninerna ökat i högst oroväckande grad. Denna ökning hade ingivit styrelsen stora bekymmer. Vid upprepade tillfällen hade jakträttsinnehavarna genom dagspressen av styrelsen uppmanats att med alla till hands stående medel ingripa mot kaninerna. Ett stort antal jakträttsinnehavare hade också nedlagt mycken möda och penningar på att hålla vildkaninstammen nere. Den av sällskapet upprättade statistiken över i Skåne fällt vilt visade, att under 1932 dödats 33,598 kaniner och under 1933 54,990. Denna statistik avsåge en areal av 170,000 hektar. Enär vildkaninerna förorsakade stor skada för såväl skogs- som jordbruket, vore styrelsen av den uppfattningen, att särskilda åtgärder borde vidtagas för att i görligaste mån hålla stammen nere. Som vildkaninerna finge betraktas mera såsom skadedjur än som villebråd av värde, borde kostnaderna för ett utrotningskrig ej enbart läggas å jakträttsinnehavarna utan borde bidrag av allmänna medel ställas till förfogande för ändamålet. Lämpligast vore att utbetala skottpenningar för dödade vildkaniner. Utrotningen måste emellertid organiseras. Det vore olämpligt att släppa rätten att fånga vildkanin helt fri utan kontroll från jakträttsinnehavarens sida. Styrelsen ansåge, att förbud mot utplanterande av vildkanin även borde utfärdas. Under tiden den 1 april—den 30 september borde av allmänna medel lämnas skottpenningar med 50 öre för varje dödad kanin. Jaktrettsinnehavaren borde åläggas att utan ersättning överlåta rätten att med iller och nät fånga vildkanin till av honom utsedd i kaninfångst kunnig person. I jaktområde, varå väsentlig skada förorsakades av kaninerna, borde det finnas en sådan person för varje tvåhundra hektar. Skulle tvist uppstå om behovet av kaninfångare eller deras kompetens eller dylikt, borde sådan tvist avgöras av skiljenämnd. Även från andra personer än de som insänt omförmälda framställning hade klagomål uttalats över kaninernas skadegörelse. Tiden måste därför anses vara inne för vidtagande av åtgärder mot vildkaninerna.

Såväl *länsstyrelsen i Malmöhus län* som *hushållningssällskapet i länet förvaltningsutskott* hava, med hänsyn till den skada vildkaninerna förorsaka, funnit åtgärder från det allmännas sida påkallade för nedbringande av kaninstammen. Såsom den lämpligaste åtgärden har be-tecknats utbetalande av skottpenningar under sommarmånaderna.

Överjägmästaren i södra distriktet har framhållit, att massökningen av kaniner hade ägt rum huvudsakligen inom södra och västra delarna av Skåne. Mest iögonfallande vore ökningen inom och i närheten av de områden, där rationell jaktvård under längre tid bedrivits. Orsaken därtill vore att söka i den starka avjagningen av rovdjur, som där ägt

rum. När sedan, såsom under de tre senaste åren varit fallet, blida, snöfattiga vintrar inträffat, vore alla betingelser för handen för kaninstammens obegränsade tillväxt. Att för närvarande igångsätta ett utrotningskrig mot kaninerna, då deras antal vore som störst, ansåge överjägmästaren lönlöst. Endast en snörik och kall vinter ellär någon epidemisk sjukdom kunde förväntas på ett effektivt sätt minska vildkaninernas antal. Först sedan stammen sålunda reducerats, kunde man med utsikt till framgång genom jakt och fångst ytterligare nedbringa densamma. Utbetalandet av skottpenningar avstyrktes därför för närvarande.

Domänstyrelsen har uppgivit, att en utredning, som 1916 verkställdes angående skador å fruktträd genom vildkaniner, framginge, att vildkaninerna åstadkomme ansevärd skada å trädgårdarna, huvudsakligen å kål, nejlikor och en del andra örtartade växter, men att de endast i mindre omfattning angrepe fruktträd. Vildkaninerna funnes vid nämnda tid mest i Malmöhus län samt sparsamt i Jönköpings, Älvsborgs, Västmanlands, Gotlands och Blekinge län. Numera torde de på flera ställen hava ökat ansevärt. Styrelsen hade sålunda exempelvis under 1933 måst anvisa särskilda medel för efterhållande av kaninerna på kronoparken Elinghem å Gotland. Därest skottpenningar ansåges böra utbetalas, borde det ankomma på landsting och hushållningssällskap att anvisa erforderliga medel därtill. Styrelsen ansåge därför den ifrågasvarande framställningen icke böra föranleda någon åtgärd från Kungl. Maj:ts sida.

Inom jordbruksdepartementet utarbetad promemoria i ämnet och yttranden däröver.

I den inom jordbruksdepartementet utarbetade *promemorian* i ämnet anföres bland annat följande.

Såsom av den i ärendet förebragta utredningen framginge förorsakade vildkaninerna i vissa trakter av landet jordbruket och trädgårdsodlingen icke obetydliga förluster. Särskilt inom delar av södra Skåne hade vildkaninernas antal vuxit till den grad, att de därstädes numera utgjorde en formidlig landsplåga. Även på andra håll torde fara för en liknande utveckling vara för handen. Under sådana förhållanden torde det vara påkallat, att åtgärder vidtoges för minskning av vildkaninstammen. I ett flertal av de avgivna yttrandena hade ock förordats, att man ingrepe mot vildkaninerna för nedbringande av deras antal. Ur jaktvårdssynpunkt syntes icke några betänkligheter mot ett dylikt ingripande kunna resas, då vildkaninerna snarare torde få anses såsom ett skadedjur än som ett nyttigt vilt. Som vildkaninerna icke ursprungligen tillhörde den svenska faunan utan inplanterats i Sverige från Tyskland och Sydeuropa, torde icke heller ur naturskyddssynpunkt föreligga några betänkligheter mot att utrotningsförsök gjordes mot desamma.

I flera av yttrandena hade såsom den lämpligaste åtgärden för att stimulera intresset för vildkaninernas utrotande förordats utbetalande av allmänna medel av skottpenningar för dödade kaniner. Lämpligheten av en dylik åtgärd torde emellertid ur flera synpunkter kunna ifrågasättas. Kostnaderna torde, även om man inskränkte lämnandet av skottpenningar till sommartiden, då kaninerna icke torde kunna avyttras, bliva ganska väsentliga. Enligt skånska jägaresällskapets statistik skulle under 1933 i Skåne hava dödats icke mindre än omkring 54,000 kaniner. Ur jakt-

vårdssynpunkt torde vidare en anordning med utgivande av skottpenningar under nämnda del av året med sannolikhet bliva till skada. Möjligheten att erhålla skottpenningar för kaninerna torde nämligen komma att i icke önskvärd utsträckning locka ut folk i markerna för bedrivande av kaninjakt under den tid av året, då nyttigt vilt icke borde störas eller ofredas, varjämte risk föreläge, att tjuvskyttet komme att uppmuntras.

I promemorian har vidare anförts, att om det alltså icke vore lämpligt, att åtgärder mot kaninerna ekonomiskt understöddes från det allmännas sida på nu angivet sätt, medverkan från statens sida likväl vore nödvändig, därest ett effektivt ingripande skulle bliva möjligt. Dylik medverkan torde böra lämnas sålunda, att den enskilde erhöles befogenhet att i större utsträckning än nu vore medgivet döda vildkaniner. Särskilt torde därvid böra beaktas de nuvarande svårigheterna för brukare av annans jord att skydda sig mot kaninernas skadegörelse i de fall då jakträtten, som hörde till den brukade jorden, tillkomme annan än brukaren. I sådana fall funnes för närvarande för brukaren själv näppeligen någon laglig väg att verksamt freda sig för djuren. Det torde i betraktande av omständigheterna få anses rimligt, att brukaren och hans folk tillerkändes rätt att å det upplåttna området jaga vildkanin, oavsett om jakträtten där skulle tillkomma annan. För jakträttsinnehavaren torde ett dylikt ingrepp i hans rätt till jakten sakna större betydelse. Vad nu sagts med avseende å brukares svårigheter att skydda sig mot vildkaninerna torde äga motsvarande tillämpning beträffande en självägande jordbrukare, vilken på grund av upplåtelse till annan eller av annan orsak saknade jakträtt å sin mark. En dylik jordägare syntes sålunda i fråga om rätten att vidtaga åtgärder mot vildkaninerna icke böra sättas i sämre ställning än som nyss ansetts böra tillkomma brukare.

För att bereda tillfälle för en jordägare eller brukare att på ett verkligt effektivt sätt bekämpa vildkaninerna torde det emellertid enligt vad i promemorian vidare uttalats vara nödvändigt att medgiva honom rätt att i viss utsträckning jaga vildkanin även på angränsande, annan tillhörigt område. En dylik rätt torde särskilt vara av behovet påkallad i de fall, då odlad jord gränsade intill skogsmark, mossar eller sandig mark, vilken tillhörde annan person än ägaren eller brukaren av den odlade jorden. Vildkaninerna, som vanligen byggde sina bon i dylik mark, sökte sin föda å den odlade jorden och anställde där skadegörelse. Därest ägaren eller brukaren av den odlade jorden i dylika fall icke tillförsäkrades rätt att jaga vildkanin å den angränsande marken, minskades avsevärt hans utsikter att freda sig mot djuren. Rätten att företaga jakt å den angränsande marken borde emellertid ej göras mera vidsträckt än som för vinnande av ifrågasvarande syfte erfordrades. Den syntes sålunda kunna begränsas att avse ett område inom förslagsvis femhundra meter från jordägarens eller brukarens egen mark.

För undvikande av att den nu ifrågasatta rätten att jaga vildkanin å

annans jaktområde missbrukades torde densamma, enligt promemorian, icke böra få bedrivas annorledes än med iller och nät. Detta jaktsätt torde i de trakter, där vildkaninen vunnit större spridning, vara det mest använda. Jaktsättet torde ock vara det effektivaste, då det gällde att utrota kaniner. Jakten tillginge sålunda, att en för ändamålet tämj d iller nedsläpptes i kaninhålorna. Då kaninerna sökte fly för illern, fångades de i nät, som lagts över ingångarna till deras hålor, samt dödades. I förenämnda syfte — undvikande av att den föreslagna rätten till jakt å vildkanin missbrukades — borde det vara förbjudet att vid jakten medföra bössa eller hund.

Slutligen har i promemorian uttalats, att vad i densamma föreslagits borde, på samma sätt som fallet vore med exempelvis vissa arrendebestämmelser i lagen den 14 juni 1907 om nyttjanderätt till fast egendom, förlänas ovillkorligt gällande verkan och sålunda icke få avtalsvis sättas ur kraft.

Promemorian har utmynnat i ett förslag till lag angående tillägg till 10 § lagen den 8 november 1912 (nr 289) om rätt till jakt. Enligt detta lagförslag skulle det tillkomma envar jordägare och hans folk att å honom tillhörigt område, oavsett om jakträtten där tillkomme annan, företaga jakt å vildkanin med iller och nät. Jakten skulle få utsträckas in på angränsande mark inom femhundra meter från gränsen. Samma rätt, som sålunda tillförsäkrats jordägaren och hans folk, skulle ock tillkomma brukare av annans jord ävensom hans folk å den upplåtna jorden jämte angränsande mark. Hade vid upplåtelse av jakträtt eller av jord till brukande förbehåll gjorts, stridande mot dessa stadganden, skulle detsamma vara utan verkan. Vid jakten finge icke medföras skjutgevärd eller hund. Under jakten dödade vildkaniner skulle av den jagande få tillvaratagas och behållas.

Den sålunda ifrågasatta lagändringen har i promemorian föreslagits böra vinna tillämpning även med avseende å redan träffade arrendeavtal eller andra jordupplåtelseavtal, vid vilka jakträtten å det upplåtna området undantagits, ävensom å redan i kraft varande jakträttsupplåtelse. Såsom motiv härför har framhållits, att därest så ej skedde, bestämmelserna komme att i stor utsträckning under lång tid framåt sakna betydelse. Den avsedda verkan av lagändringen skulle härigenom förryckas, då av utredningen framginge, att ett skyndsamt ingripande vore av behovet påkallat. Ikraftträdandet av de nya bestämmelserna har föreslagits till den 1 juli 1935.

I de över promemorian avgivna *yttrandena* har vidtagandet av åtgärder för vildkaninernas bekämpande tillstyrkts av samtliga hörda myndigheter och korporationer med undantag av skånska jägaresällskapet, som icke ansett nödvändigt för närvarande med åtgärder i angivna syfte. I ett flertal yttranden har starkt framhållits, att vildkaninerna på sina

håll blivit en fullständig landsplåga och förorsakade högst betydande skador för såväl jordbruket som skogsskötseln.

Det i promemorian framlagda förslaget har i huvudsak tillstyrkts av länsstyrelserna i Gotlands, Jönköpings och Kristianstads län samt hushållningssällskapens i nämnda län förvaltningsutskott ävensom av Gotlands skarpskytte- och jägargille och Västmanlands läns jaktvårdsförening. Förslaget har däremot avstyrkts av övriga myndigheter och korporationer. Såsom lämpliga åtgärder för bekämpandet av vildkaninerna har förordats av lantbruksstyrelsen och svenska jägareförbundet fridlysning inom de trakter, där vildkaniner förekomma i större omfattning, av räv och andra rovdjur, som kunna bidra till kaninernas utrotande, samt av lantbruksstyrelsen, länsstyrelsen i Blekinge län, hushållningssällskapets i Kristianstads län förvaltningsutskott, svenska jägareförbundet och Blekinge läns jaktvårdsförening förbud mot inplantering av vildkaniner. Vidare har av ett flertal myndigheter och korporationer tillstyrkts införandet av skottpenningar för dödande av kaniner. Vidtagandet av en dylik åtgärd har emellertid å andra sidan på några håll avstyrkts.

Av länsstyrelsen i Malmöhus län samt svenska jägareförbundet, skånska jägaresällskapet samt Jönköpings läns, Älvsborgs läns norra och södra Älvsborgs läns jaktvårdsföreningar har föreslagits, att länsstyrelse eller hushållningssällskap måtte erhålla befogenhet att förordna särskilda personer att inom områden, som hemsökas av vildkaniner, bedriva jakt å dessa.

Länsstyrelserna i Jönköpings och Gotlands län, Gotlands skarpskytte- och jägargille samt södra Älvsborgs läns och Västmanlands läns jaktvårdsföreningar hava ansett, att de föreslagna åtgärderna borde tillämpas under endast några år. Länsstyrelsen i Blekinge län samt hushållningssällskapens i länet och i Kristianstads län förvaltningsutskott ävensom Gotlands skarpskytte- och jägargille samt Blekinge läns jaktvårdsförening hava förordat, att bestämmelsernas giltighet begränsades till sådana områden, som förhärjades av vildkaninerna. Från ett flertal håll har ifrågasatts lämpligheten av stadgandet om rätt för jordägare och brukare att utsträcka jakten å vildkanin till angränsande område, där jakträtten tillkommer annan. I vissa yttranden har föreslagits att det avstånd från gränsen, inom vilket jakt å annans jaktområde finge ske, bestämdes till 200 eller 300 meter.

Ur de avgivna yttrandena må här ytterligare anföras följande.

Lantbruksstyrelsen har anfört bland annat:

Bland de kampmetoder, som kunde tänkas vara framgångsrika mot vildkaniner, torde den s. k. biologiska metoden vara den viktigaste, nämligen fridlysning under viss tid inom de av kaninerna härjade områdena av kaninernas naturliga fiender, bland vilka räven vore den förnämsta. I sådant avseende kunde erfarenheterna från Hallands Väderö åberopas. För omkring tjugufem år sedan hade stammen av vildkaniner och tyska

harar där blivit så stark, att dessa villebråds åverkan på växtligheten började bliva förödande. För att råda bot häremot inplanterades räv på ön. Råven utrotade både kanin och hare. Emellertid blev även fågelbeståndet illa åtgånget. Sedan råven utrotats, återställdes dock fågelbeståndet efter 4—5 år. Vid tillämpning av en dylik kampmetod mot vildkaninerna finge alltså icke förbises, att utrotning eller i allt fall stark decimering av värdefullt villebråd kunde förekomma. För- och nackdelar finge emellertid vägas mot varandra. Det gällde att jämföra de ekonomiska verkningarna av å ena sidan råvens skadegörelse på värdefullt villebråd samt å andra sidan användningen av mindre effektiva utrotningsmetoder. Därvid syntes den biologiska kampmetoden på längre sikt vara den för det allmänna mest ekonomiska. Vid sidan av denna kampmetod ansågo lantbruksstyrelsen en väl organiserad, efter lokala förhållanden lämpad jakt med iller och nät eller rökning med till exempel kolvsvavla kunna ifrågakomma. Därjämte syntes böra tillrådas utbetalande av skottpenningar av allmänna medel med förslagsvis 25 öre för dödad kanin. Enligt styrelsens mening skulle en vid tillämpning av det i promemorian ifrågasatta förslaget så att säga desorganiserad jakt icke leda till åsyftat resultat.

Länsstyrelsen i Jönköpings län har anfört i huvudsak följande.

Mot förslaget i promemorian kunde framföras betänkligheter ur såväl privaträttslig som allmän synpunkt. I förstnämnda hänseende hade invänt, att jagande av vildkanin skulle kunna tagas till intäkt för utövande av olaga jakt samt att kontrollerandet av överträdelser härutinnan skulle i avsevärd grad försvåras. Det kunde icke heller bestridas, att förslaget innebure ett starkt ingrepp i den förfoganderätt, som eljest tillkomme jakträttsinnehavare. Mot denna invändning måste emellertid framhållas, att till uppkomsten av kaninplågan verksamt bidragit det stränga genomförandet av en rationell jaktvård, som tagit sig uttryck i bland annat avjagande av sådant vilt, som eljest utgjort en naturlig och återhållande regulator på vildkaninstammen. Det exceptionella förhållande, som härigenom uppkommit, motiverade extra ordinarie åtgärder.

Ur allmän synpunkt kunde däremot lämpligheten av förslaget ifrågasättas. Utsträckningen av jakträtten till vildkanin innebure en allvarlig fara för det övriga villebrådet obehindrade fortplantning. Denna fara riktade sig närmast mot fasan, rapphöns och tysk hare. Vägd mot värdet av den skadegörelse, vildkaninen förövade, torde dock denna omständighet få anses spela en underordnad roll. Fasanen kunde lätt återinplanteras och värdet av den tyska haren borde icke överdrivas. Skadan skulle således inskränka sig till rapphönsstammen. Förbjödes emellertid — vilket länsstyrelsen förordade — jakt av vildkanin å odlad åker och äng, bleve faran för rapphönsstammen icke så stor, då denna fågel mestadels redde sina bon å dylik mark. Med hänsyn till de anförda ansågo länsstyrelsen, att de invändningar, som ur allmän synpunkt kunde resas mot förslaget, icke vore av beskaffenhet att böra inverka hindrande på dess genomförande. Förutom den inskränkning däri, som länsstyrelsen enligt vad nyss nämnts förordat, ifrågasatte länsstyrelsen, huruvida icke det avstånd av 500 meter från gränsen av eget område, inom vilket jakt å angränsande annan tillhörigt jaktområde finge bedrivas, vore väl stort tilltaget. Det torde bliva förenat med svårigheter att i skogsterräng, varest kaninerna vanligen hade sina boplatser, riktigt bedöma ett så stort avstånd. Den berörda bestämmelsen komme därför sannolikt att föran-

leda åtskilliga tvistigheter. Då vildkaninerna plögade uppehålla sig i tämligen omedelbar närhet av den odlade marken, torde det nu ifrågasättande avståndet böra bestämmas till 200 meter från längst bort belägna del av närmast intill gränsen gående odlade åker eller äng eller, såvitt avsåge mark, där skog mötte skog, till 200 meter från gränsen.

Gotlands skarpskytte- och jägargille har framhållit följande.

Omkring trettio år hade förflutit sedan vildkaninen inplanterats på Gotland. Redan på ett tidigt stadium yppades farhågor för att vildkaninerna skulle komma att vålla skadegörelse. Med tillhjälp av hopsamlade medel anställdes 1916 en yrkesjägare, som genom jakt med iller skulle reducera eller utrota vildkaninerna, som då i större antal förekomme huvudsakligen i Follingbo socken samt trakten av Visby. Åtgärden hade god effekt, men de disponibla medlen vore otillräckliga, varför utrotningssöken måste avbrytas. Sedan denna tid hade kaninerna spritt sig över hela Gotland. Förhoppningar om stammens tillintetgörande genom osedvanligt kalla och snörika vintrar hade slagit fel. För närvarande måste vildkaninen på Gotland betecknas såsom en fullkomlig landsplåga. Särskilt svårt utsatta voro de utdikade myrarna och de intill dem liggande områdena. Den jordbrukande befolkningens klagan vore allmän. På vissa håll hade kaninerna förstört och omöjliggjort all skogskultur.

Under de senaste åren hade den allmänna uppmärksamheten varit riktad på kaninerna. Av hushållningssällskapet hade 1930 tillsatts en kommitté för utredning av frågan om åtgärder mot kaninerna. Framställning hade gjorts i landstinget om anslag till skottpenningar. Landstinget beviljade för närvarande i skottpenningar 10 öre för djur under förutsättning att vederbörande landskommun anslog samma belopp. Skarpskytte- och jägaregillet hade — särskilt med hänsyn till kaninförekomstens skadliga inverkan på det ädlare villebrådets trivsel — redan tidigt sökt bekämpa vildkaninen. År 1934 beslöts att till låga priser tillhandahålla illrar. Detta uppslag hade visat sig gott. På kort tid hade bildats en hel stam av yrkesjägare, vilka bedrevo jakt med iller och skjutgevär. Fångstmetoden med nät hade däremot i ringa utsträckning försökts. De gotländska markernas ymniga vegetation av enbuskar, slån och hagtorn förorsakade stora svårigheter för utförande av kaninfångst. Möjligt vore dock, att resultatet bleve bättre efter utexperimenterandet av praktiska fångstmetoder. En övergång från skytte till fångst skulle måhända minska antalet okynnesskyttar.

Jägargillet hade funnit det motbudande att giva de framlagda förslaget om inskränkning i jakträttsinnehavarens kontrakterade jakträtt sitt stöd. Men de skäl, som talade för jakträttens orubbade bibehållande, hade fått vika för det allmännyttiga ändamålet med förslaget. Detta utgjorde emellertid endast ett halvt steg i åsyftad riktning, då detsamma endast medgäve jordägaren och hans folk att få företaga jakt å vildkanin med iller och nät. Vildkaninstammen på Gotland hade endast kunnat decimeras genom personer, som nära nog yrkesmässigt bedrevo jakten. Dessa vore enligt förslaget utestängda från kaninjakt. Förslaget torde under sådana förhållanden för Gotlands del icke bliva av någon större betydelse. Det torde därför vara bättre att taga steget fullt ut och under en begränsad tid, förslagsvis fem år, låta kaninfångsten bliva fri för en var på all mark med undantag av tomt, trädgård eller liknande område. Kampanjen måste emellertid dessutom understödjas genom anslag från

det allmännas sida genom premier för dödade kaniner, förslagsvis 50 öre för varje kanin.

Till vad av Gotlands skarpskytte- och jägargille anförts hava *länsstyrelsen i länet* och *hushållningssällskapets i länets förvaltningsutskott* i huvudsak anslutit sig.

Svenska jägareförbundet har anfört:

De platser, varest vildkaninen förekomme i sådant antal, att skador av betydenhet förorsakades, inskränkte sig till de båda skånska länen och möjligen Gotland. Även inom dessa län vore det endast begränsade områden, där mera betydande skador förekomme. Detta gällde särskilt trakter med bruten terräng, där skog och buskväxta betesmarker (fäladsmarker) omväxlade med åker, sandmarker och snåriga åspartier, torrlagda mossmarker o. dyl. Erfarenheten gäve vidare vid handen, att kaninens uppträdande även å dylika platser mycket intimt sammanhänge med klimatet, närmast vintrarnas stränghet eller snöförhållanden, i det att särskilt de milda snöfattiga vintrarna, i synnerhet om flera sådana inträffade i följd, gäve upphov till sådan massförökning av kaninstammen, att denna bleve en plåga av betydenhet för lantushållningen, såväl skogsbruk som åkerbruk och trädgårdsskötsel. Närmast på grund av de båda senaste vintrarnas snöfattigdom vore därför otvivelaktigt kaninerna nu på åtskilliga platser i Skåne en verklig landsplåga, mot vilken det syntes jägareförbundet fullt berättigat att åtgärder vidtoges.

Kaninen vore i och för sig av mycket obetydligt jaktligt intresse på grund av sitt ringa värde. I vårt land torde den därför och på grund av sina skadegörelser undantagslöst betraktas som ett rent skadedjur och som sådant närmast jämförbart med kråkan.

Väl kunde jaktvården i och för sig genom vissa rovdjurs efterhållande i någon mån gynna kaninens förökning men de väsentligaste orsakerna till dess massuppträdande låge dock i de naturliga terrängförhållandena. Många exempel kunde anföras på hurusom å områden utan någon som helst jaktvård, kaninerna ökat i sådan grad, att de där blivit en svårare plåga än på områden underkastade verklig jaktvård. Jaktvården inom de län, där kaninerna förekomme mera talrikt, vore nämligen så gott som undantagslöst inriktad på hänsynslös decimering av kaninerna. På många gods i Skåne hölles sålunda särskilda kaninjägare, som helt finge ägna sin tid åt kaninjakt och själva finge tillgodogöra sig avkastningen av jakten, varjämte flera jakträttsinnehavare även åt enskilda personer lämnat tillstånd att med iller och nät fritt idka fångst av kaniner. Under för kaninen gynnsamma förhållanden vore emellertid icke ens detta tillräckligt för stammens tillbörliga decimering, som endast kunde ske i förbund med en strängare vinter. Varje tanke på totalutrotning av vildkaninen torde åtminstone i Skåne vara utesluten med de bekämpningsmetoder man hittills kände.

Då kaninhärjningarna vore att betrakta som mera temporära och lokala företeelser, syntes det förbundet lämpligast att i en särskild lag — analog med t. ex. lagen om berberisbuskens utrotande — utfärda bestämmelser angående åtgärder till förekommande och avhjälpande av skador genom vildkanin. Genom en sådan lag, anpassad enbart för fall där kaninskadorna av betydenhet föreläge, kunde man även vara berättigad att gå än längre än som förutsatts i promemorianas förslag.

Med hänsyn till att det av personer, som med framgång skulle bedriva

kaninfångst med iller och nät krävdes en ej ringa grad av sakkunskap och yrkesskicklighet, torde den fångst, som enligt promemorians förslag komme att bedrivas av brukare och hans folk, i regel komma att få mycket obetydlig inverkan på kaninernas decimering på sådana platser, där kaninerna uppträdde som verklig plåga, medan däremot på andra håll, där kaninen förekomme mera sparsamt och ej vållade egentliga skador, denna fångst det oaktat komme att förorsaka olägenheter för jaktvården genom ofredande av annat villebråd under tider, då ro i markerna erfordrades, ävensom kanske indirekt genom att uppamma jakt- och fångstintresse hos personer utan jaktmark.

Då förbundet vore övertygat om att utbetalning av skottpenningar för dödande av kaniner vore det mest effektiva medlet för kaninstammens decimering och därtill behöfligt på grund av det ringa värde kaninen i och för sig representerade, vore det önskligt, att skottpenningar för dödad kanin med exempelvis 25 öre per styck måtte utbetalas av allmänna medel.

Till förhindrande av inplanteringar av kaniner till nya områden borde dessutom förbud mot utplantering av kanin utfärdas.

Svenska jägarförbundet har i anslutning till dessa synpunkter föreslagit följande bestämmelser, att intagas i en särskild lag, till förhindrande av skador genom vildkanin.

Förbud mot utplantering av vildkanin utfärdades med giltighet för hela riket. Skottpenningar av allmänna medel skulle under hela året utgå med förslagsvis 25 öre för varje dödad vildkanin. Ägare och brukare av jord, som lede avsevärd skada genom vildkanin men på grund av jaktlagens bestämmelser saknade möjlighet att själva avhjälpa dessa skador genom kaninstammens behöriga decimering, skulle äga att hos länsstyrelse påkalla särskilda åtgärders vidtagande för kaninstammens nedbringande eller skadornas avhjälpande genom andra lämpliga medel. Sedan länsstyrelsen på lämpligt sätt prövat, att skador av betydelse verkligen föreläge, skulle länsstyrelsen fastställa för viss tid eller tillsvidare det område, som vore att betrakta såsom kaninhärjningsområde, inom vilket särskilda åtgärder skulle företagas. Inom dylikt område skulle jordägare eller brukare själv eller genom person, åt vilken han på sitt ansvar lämnade skriftligt uppdrag därtill, få var på sin mark utan hänsyn till vem jakträtten lagligen tillkomme med nät och iller fånga kaniner och fritt tillgodogöra sig desamma. Vid dylik fångst skulle dock ej få medföras hund eller skjutvapen.

Den använda formuleringen avsåge att framhålla, att jordägaren respektive brukaren kunde anlita även till husfolket icke hörande yrkesmässig kaninjägare, men att jordägaren respektive brukaren å andra sidan bleve ekonomiskt ansvarig för skada, som förorsakades vid fångsten utan att vara nödvändig för denna, eller som ej stode i rimligt förhållande till intresset av kaninernas utrotande. Att uppdraget lämnades skriftligt torde vara erforderligt till undvikande av trassel.

Länsstyrelsen skulle dessutom äga förelägga vederbörande jakträttsinnehavare att var inom sin del av kaninhärjningsområdet vidtaga åtgärder för kaninstammens decimering genom fällandet eller fångandet av visst bestämt antal kaniner inom viss tid. Likaledes skulle länsstyrelsen äga vid vite för viss tid eller tillsvidare förbjuda dödande eller fångande inom kaninhärjningsområdet av vissa rovdjur, såsom vessla, iller och dylika djur.

Förklarade sig jakträttsinnehavaren ej kunna fullgöra länsstyrelsens föreläggande eller åsidosatte han detsamma, skulle länsstyrelsen äga för viss tid förordna en eller flera lämpliga personer att inom området ifråga fritt bedriva fångst av kanin med nät och iller. Över dylika kaninfångares lämplighet skulle dock jakträttsinnehavaren före förordnandet beredas tillfälle att avgiva yttrande. Dessutom skulle jakträttsinnehavaren erhålla meddelande från länsstyrelsen om de utfärdade förordnandena. Kaninfångare torde ej behöva särskild ersättning, då bytet jämte skottpenningarna torde vara tillräcklig gottgörelse vid rikare kanintillgång.

Där under särskilda förhållanden andra åtgärder kunde befinnas lämpliga för skadornas avhjälpande inom kaninhärjningsområdet — t. ex. anordnande av hägnad med nät mellan åkrar eller andra odlingar å ena sidan, och, å den andra, intillstötande skog eller mark av beskaffenhet att erbjuda kaninerna särskilt gynnsamma tillhållsplatser, förstörande genom uppgrävning av kaninlyor eller kaninernas utrotning genom andra medel varvid kaninerna ej kunde tillgodogöras — skulle länsstyrelsen jämväl äga att förordna om dylika anstalters vidtagande och borde i sådant fall de jordägare, som därav droge nytta, i förhållande därtill deltaga i kostnaderna, i den mån desamma ej genom särskilda anslag kunde täckas av allmänna medel.

Sedan kaninstammen inom ett härjningsområde nedbragts så att skador av betydelse ej längre där förekomme, skulle på ansökan av jakträttsinnehavare länsstyrelsen förklara de rörande området meddelade förordnandena upphävida, ändå att den tid, för vilken de meddelats, icke hade gått till ända.

Domänstyrelsen har anslutit sig till vad jägareförbundet föreslagit med den inskränkning att styrelsen ansett, att, därest skottpenningar skulle utbetalas, medel därtill borde ställas till förfogande av landsting eller hushållningssällskap.

Skånska jägaresällskapet har beträffande nödvändigheten av de ifrågasatta åtgärderna uttalat i huvudsak följande.

Vildkaninerna hade i Skåne ökat i oroväckande grad och förorsakade lantbruket och skogsskötseln allvarliga bekymmer. Den utredning här om, som tillkommit under dessa bekymmersamma förhållanden och därav uppkommen oro, kunde emellertid icke utan vidare godtagas såsom i allo tillförlitlig. Det vore icke uteslutet, att skildringarna blivit överdrivna. Efter den stränga vintern 1928—1929 hade under de senaste tre åren följt ovanligt milda och snöfattiga vintrar. Detta hade medfört, att kaninstammen ökat i oroväckande grad. Såsom statistiken utvisade hade emellertid kraftiga åtgärder vidtagits för nedbringande av kaninernas antal. Om i ett eller annat fall effektiva åtgärder icke tillgripits, torde detta hava berott på att man icke varit beredd att möta den hastiga ökningen av kaninerna. De åtgärder, som erfordrades för nedbringande av kaninstammen, vore ingalunda lätta och självfallna. För riktigt genomförande av nämnda åtgärder behövdes åtskillig erfarenhet, som på en del håll icke hunnit vinnas. Åtgärderna krävde också lång tid. Sedan numera bestämda krav rests på åtgärder mot kaninskadorna, torde det kunna förväntas att dylika vidtoges i behövlig utsträckning. På grund av det anförda hemställdes att lagstiftningsåtgärder finge anstå någon tid så att vederbörande jakträttsinnehavare måtte beredas tillfälle att genom egna åtgärder nedbringa kaninstammen.

Mot det remitterade förslaget har skånska jägaresällskapet framställt huvudsakligen följande anmärkningar och invändningar.

Förslaget innebure ett starkt ingrepp icke blott i äganderätten till jord utan även i rätten till jakt. Förslaget tillgodosåge icke tillräckligt den viktiga synpunkten, att missbruk av den föreslagna jakträtten förhindrades. Den utsträckt fångsträtten borde medgivas allenast i de fall då den, som gjorde anspråk på sådan rätt, styrkte sig hava lidit skada. Det i förslaget använda uttrycket jordägaren respektive brukaren och »hans folk» vore så mångtydigt, att detsamma skulle lämna det vidsträcktaste rum för missbruk. Om förslaget genomfördes, torde det vara jakträttsinnehavaren omöjligt att hindra jordägaren (brukaren) att under åberopande av ett formellt tjänsteavtal använda vem som helst vid utövande av fångsträtten och detta när som helst utan hänsyn till villebrådets behov av »fred i marken». För envar, som kände villebrådets vänner och behov av sådan fred, särskilt under vissa årstider, framstode det såsom uppenbart, att ett ideligt uppträdande i jaktmarken av varjehanda kaninfångare skulle minera all jaktvård. I förslaget finnes ingen bestämmelse i ändamål att identifiera den, som uppgåve sig vara berättigad att utan tillstånd av jakträttsinnehavaren idka kaninfångst å hans jaktområde. Ej heller finnes någon föreskrift om skyldighet för fångstmannen att styrka sin behörighet att å skadelidandes vägnar idka kaninfångst. Men jakträttsinnehavaren borde dock obestriddligen hava rätt att få veta vem den person vore som utövade kaninfångst å hans jaktområde och om han hade rätt därtill. Slutligen skulle ifrågavarande fångsträtt, som enligt förslaget kunde utövas vilken tid på dygnet som helst, komma att i många fall utnyttjas för olovlig fångst av annat villebråd, exempelvis till olovlig fasanfångst i burar och nät. Om en person nattetid ertappades å jaktområde med lykta, kunde han svara, att han letade efter kaniner och förevisa en bur med en iller och några medförda kaninnät. Men lyktan kunde också användas för olovlig jakt å fasaner, som nattetid medelst lyktan uppletades i träden och, bländade av lyktskenet, nedskötes med salongsgevär med låg skottknall eller fångades med för ändamålet apterade spjut. Dylik tjuvjakt vore i Skåne tyvärr mycket vanlig. Den föreslagna fångsträtten skulle bereda tjuvskytten en lätt tillgänglig täckmantel för hans vistelse å jaktområdet. Enligt förslaget vore fångstmannen icke ens skyldig att, såsom i andra fall stadgades i lagen om rätt till jakt, förut underrätta jakträttsinnehavaren om, att han ämnade idka kaninfångst. Genom förslaget berövades jakträttsinnehavaren sålunda varje möjlighet att effektivt kontrollera fångstens utövande. Den i förslaget förordade fria kaninfångsten vore icke alls ägnad att fylla det med lagstiftningsåtgärden avsedda ändamål. Kaninjakt med iller och nät vore ingalunda enkel. För vinnande av lyckligt resultat fordrades god erfarenhet om dylig fångst och gott omdöme. Jakten rörde endast kaniner, som finnes i gryt. Om fångsträtten lösgäves, skulle givetvis kaningryten oupphörligt hemsökas av kaninfångare. Härav bleve en omedelbar följd, att kaninerna lämnade gryten. Kaningryt borde avjagas högst var fjortonde dag. Redan det ständiga oroandet av gryten, men särskilt den i gryten kvarstående fräna lukten av illern avskräckte kaninerna från att gå ned i gryten. De bleve i stället kvar uppe i terrängen, där de voro oåtkomliga för ifrågavarande fångst. På grund av det anförda torde det vara uppenbart, att sedan fri kaninfångst någon kortare tid pågått inom ett område, utbytet av fångsten bleve synnerligen ringa.

Skånska jägaresällskapet har slutligen förordat, att bekämpandet ordnades enligt linjer, vilka i huvudsak överensstämma med de av svenska jägareförbundet föreslagna.

Södra Älvsborgs läns jaktvårdsförening har tillstyrkt utbetalande av skottpenningar samt förordnande av kaninjägare genom länsstyrelsens försorg. Beträffande det remitterade förslaget har föreningen framhål- lit följande.

Det i förslaget omförmälda avståndet av 500 meter vore onödigt långt. Enligt föreningens mening vore 300 meter tillfyllest. Kaninerna avlägsnade sig endast i undantagsfall längre bort från sina boplatser för att skaffa sig föda. Finge en jägare intränga djupare i den främmande mar- ken bleve svårigheterna både för honom själv och för vederbörande jakt- bevakare att bedöma avståndet från gränsen för stort. Jakt å annans mark borde icke få äga rum utan att densamma stode under ledning av en av länsstyrelsen förordnad kaninjägare. Jakten borde endast få ske efter det jakträttsinnehavaren eller hans ombud för varje gång under- rättats därom. Jakt borde icke få äga rum under tiden den 1 april—den 1 september. Det vore nämligen djurplågeri att döda kaninhonorna un- der den tid de hade ungar. I regel vore det svårt att använda iller under denna tid, när illern, då den påträffade kaninungar, ofta stannade kvar i hålorna och drack sig otörstig på dem. Därjämte vore att märka att varken köttet eller skinnet under sagda tid hade något värde. Före- ningen framhölle slutligen att den ifrågasatta lagstiftningen borde be- gränsas att gälla under förslagsvis tre år.

Av de i ärendet inkomna framställningarna och yttrandena framgår *Departementis-
chefen.* otvetydigt behovet av att åtgärder vidtagas i syfte att nedbringa vildka- ninstammen i vissa delar av landet. Så gott som samtliga hörda myndig- heter och korporationer hava lämnat sin tillstyrkan härtill. Beträffande åtgärdernas beskaffenhet hava meningarna däremot varit delade. I ett stort antal yttranden har föreslagits utbetalande av skottpenningar för dö- dade kaniner. Därjämte har i några yttranden förordats fridlysning inom de av vildkaniner hemsökta trakterna av rovdjur såsom räv, mård och il- ler. Vid sidan härav har även ifrågasatts — till förhindrande av vildka- ninernas vidare utbredning — förbud mot utplantering av vildkanin. De nu nämnda förslagen synas dock icke vara av beskaffenhet att böra i detta sammanhang upptagas till behandling. Det slutliga ställningstagandet till desamma torde få tillsvidare anstå i avvaktan på resultatet av pågå- ende utredning rörande omarbetning av gällande jaktlagstiftning i allmän- het. Särskilt torde frågorna om skottpenningar för vildkanin samt om fridlysning av vissa rovdjur äga ett sådant samband med andra jaktvårds- frågor, att de icke lämpligen böra avgöras för sig.

För egen del håller jag före, att i nuvarande läge lämpligaste sättet för ernående av en förbättring i de otillfredsställande förhållandena är, att ett frigivande av jakten å vildkanin sker i huvudsaklig överens- stämmelse med vad i promemorian i detta hänseende föreslagits. Jag förordar alltså, att envar medgives rätt att — under den förutsättning

och med de inskränknningar, vartill jag senare återkommer — å jord, som av honom äges eller brukas, ävensom å viss angränsande jord företaga jakt å vildkanin med iller och nät, ändock att jakträtten tillkommer annan. Beträffande den närmare motiveringen för att bestämmelser i denna riktning utfärdas ansluter jag mig till vad härutinnan anförts i promemorian. Att begränsa jakträtten i enlighet med det av svenska jägareförbundet framförda, i ett flertal yttranden understödda förslaget, enligt vilket länsstyrelserna skulle förordna vissa personer att inom de av vildkaninerna hemsökta områdena driva kaninjakt och jakten sålunda i viss utsträckning skulle ställas under offentlig kontroll, synes mig icke lämpligt. Denna anordning torde vara alltför tungrodd och komplicerad samt torde icke lämna de av kaninerna hemsökta samma möjligheter att skydda sig mot skadedjuren som enligt promemorians förslag beredas dem.

Gentemot det av mig förordade förslaget hava i flera yttranden ur jaktvårdssynpunkt rests starka betänkligheter. Häremot torde böra framhållas jordbrukets samt trädgårds- och skogsskötselns berättigade intresse av att erhålla skydd mot kaninernas skadegörelse. Att skadan för nyssnämnda näringar är av betydligt svårare art än den, som genom frigivning av kaninjakten skulle drabba jakträttsinnehavarna och jaktvården, ligger i öppen dag. Den i samband med tillkomsten av nu gällande jaktlag uttalade uppfattningen, att jaktvården äger sitt berättigande endast i den mån den är förenlig med andra viktigare näringar, torde alltjämt äga sin giltighet. Det torde ock kunna ifrågasättas om icke de ur jaktvårdssynpunkt framförda farhågorna mot förslaget äro i avsevärd grad överdrivna.

Emellertid är jag fullt ense med myndigheter och jaktvårdsföreningar därutinnan, att man vid bestämmelsernas genomförande icke bör gå längre än som är oundgängligen nödvändigt. Ur denna synpunkt synes det riktigt, att tillämplighetsområdet för den nya lagstiftningen, på sätt i flera yttranden ifrågasatts, begränsas. Bestämmelserna torde sålunda endast böra gälla inom områden, där vildkaninerna försaka avsevärd skada för jordbruket, trädgårds- eller skogsskötseln.

De områden, som för närvarande berörts av kaninernas skadegörelse, äro av förhållandevis ringa omfattning och äro samtliga belägna i de två sydligaste länen och i Gotlands län. På grund av de klimatiska förhållandena torde icke befaras, att vildkaninerna skola vinna någon större utbredning i mellersta eller norra delarna av riket. För närvarande skulle alltså erfordras tillämpning av bestämmelserna allenast inom Malmöhus, Kristianstads och Gotlands län. Det torde emellertid icke vara ändamålsenligt att genom lagstiftning en gång för alla begränsa bestämmelsernas giltighetsområde till vissa landsdelar. Lämpligast torde vara att lägga i Kungl. Maj:ts hand att efter omständigheterna genom särskilda beslut fastställa de områden, varest lagstiftningen skall äga tillämpning.

I promemorian hava de ifrågasatta bestämmelserna föreslagits skola

upptagas såsom ett andra stycke till 10 § jaktlagen. Med hänsyn till att desammas tillämpning, såsom jag nyss anfört, torde böra göras beroende av särskilda beslut av Kungl. Maj:t synes emellertid riktigast att upptaga dem i en särskild lag. Ett förslag till *lag om rätt i vissa fall till jakt å vildkanin* har därför utarbetats inom jordbruksdepartementet. För de närmare bestämmelserna i detta förslag torde jag nu få redogöra.

1 §.

Förevarande paragraf innehåller de grundläggande bestämmelserna i ämnet. I anslutning till vad i det föregående anförts har sålunda här upptagits stadgande om rätt för Kungl. Maj:t, att, då inom område av riket genom vildkaniner förorsakas avsevärd skada för jordbruket, trädgårds- eller skogsskötseln, förordna, att envar, som äger eller brukar jord inom området, skall vara berättigad att å nämnda jord ävensom å viss angränsande jord, ändock att jakträtten tillkommer annan, företaga jakt å vildkanin med iller och nät. De synpunkter, som på sina håll framförts angående angelägenheten av att det övriga viltbeståndet särskilt under vissa delar av året icke onödigtvis oroades, har jag ansett böra på det sätt beaktas, att nu ifrågavarande särskilda jakträtt begränsas att gälla tiden från och med den 1 augusti till och med den 31 mars. Genom att månaderna april—juli sålunda undantagas torde nyss angivna synpunkter bliva på ett tillfyllestgörande sätt tillgodosedda. Å andra sidan torde i ärendet framgå, att kaninjakt med iller och nät under sistnämnda månader icke kan med samma fördel bedrivas som under året i övrigt.

Med hänsyn till vad i några yttranden anförts har jakträtten å den till ägarens eller brukarens jord angränsande marken inskränkts att avse området inom 300 meter från gränsen i stället för 500 meter från gränsen såsom i promemorian förutsatts. Promemorians förslag om rätt för jordägaren och brukaren att för bedrivande av jakt å vildkanin använda sitt folk har bibehållits. En dylik rätt lär vara nödvändig om syftet med lagstiftningen skall kunna vinnas. Med ägarens eller brukarens folk avses givetvis här detsamma som i jaktlagen och 24 kapitlet strafflagen. Därunder bör även inbegripas av jordägaren eller brukaren för bedrivande av kaninjakt särskilt anställd person. Det i promemorian föreslagna stadgandet om rätt för den jagande att tillvarataga och behålla under jakten dödade vildkaniner har i förevarande paragraf oförändrat upptagits.

I överensstämmelse med vad i promemorian föreslagits böra de nu förordade bestämmelserna om rätt att jaga vildkanin å annan tillhörigt jaktområde förlänas ovillkorligt gällande verkan och sålunda icke kunna genom avtal sättas ur kraft. Stadgande härom har införts såsom ett andra stycke i paragrafen.

Det lär kunna förutsättas, att, då beslut meddelas om ifrågavarande

bestämmelsers tillämpning inom visst område, behörig hänsyn — ehuru särskild föreskrift härutinnan icke finnes upptagen i lagen — kommer att tagas till förekomsten inom området av nationalparker, hägnade jakt-parker eller djurgårdar. Det torde vidare ligga i sakens natur, att Kungl. Maj:t äger befogenhet att återkalla beslut om lagens tillämpande, då behov därav icke längre förefinnes. Något uttryckligt stadgande härom har därför icke ansetts behöva inflyta.

2 §.

Skånska jägaresällskapet har i sitt yttrande ifrågasatt huruvida skyldighet icke borde föreskrivas för envar, som idkar kaninjakt enligt nu ifrågavarande bestämmelser, att vid påfordran av jakträttsinnehavaren omedelbart kunna styrka sin identitet och behörighet att idka sådan jakt.

Att sträcka fordringarna så långt som jägaresällskapet sålunda önskar torde emellertid icke vara av behovet påkallat. Utövas jakträtten av jordens ägare eller brukare lär det icke vara erforderligt, att denne omedelbart skall kunna förete intyg rörande sin identitet och befogenhet att jaga. Ägaren och brukaren torde kunna förutsättas vara kända av jakträttsinnehavaren. Annorlunda ställer sig förhållandet, därest ägaren eller brukaren, utan att själv vara närvarande, låter sitt folk idka här avsedd jakt. Ägarens eller brukarens folk kunna icke antagas i samma utsträckning vara kända av jakträttsinnehavaren. Med hänsyn härtill synes lämpligt föreskriva att, då någon av ägarens eller brukarens folk utövar jakträtt, han skall vara försedd med skriftligt intyg från sin husbonde, att han jagar med dennes tillstånd. I intyget bör angivas namnet å den, för vilken detsamma är utfärdat. Ur nyss anförda synpunkter torde kravet på medförandet av intyget icke behöva upprätthållas, därest ägaren eller brukaren själv deltar i jakten eller eljest därvid är tillstädes.

Skyldighet bör åligga innehavaren av intyget att på anfordran av jakträttsinnehavaren eller den, som jorden innehar, eller deras folk förete detsamma. Enahanda skyldighet torde ock, då jakten bedrives å kronan, menighet eller allmän inrättning tillhörig jord, böra — i anslutning till gällande stadgande om jaktpass enligt 21 § tredje stycket jaktlagen — föreligga gentemot förvaltande personal vid skogsförvaltningen, föreståndare och lärare vid statens skogsskolor, vederbörande kronobetjänt samt särskilt förordnad polisman. Vissa avvikelser från jaktlagens berörda stadgande hava betingats av att i samband med omorganisation av domänverket ny instruktion för sagda verk utfärdats den 1 mars 1935.

3 §.

I syfte att förhindra missbruk av den av mig förordade rätten att jaga vildkanin torde, på sätt i promemorian ifrågasatts, böra meddelas förbud att vid jakten medföra skjutgevärl eller hund.

I 14 § jaktlagen är stadgat förbud för jakträttsinnehavare att utan särskilt tillstånd av den, som jorden innehar, söka efter vilt eller eljest idka jakt i gård eller trädgård, eller, under tiden från och med den 1 maj till dess grödan är avmejad, å åker, som är med säd eller gräs besädd. Ett motsvarande förbud torde böra gälla för utövare av jakt varom här är fråga. Då emellertid såsom förut anförts sådan jakt över huvud taget icke får äga rum under tiden från och med den 1 april till och med den 31 juli, kan förbudet att jaga å åker här begränsas att avse tiden från och med den 1 augusti.

Skånska jägaresällskapet har — under framhållande att här avsedd jakt icke bör få äga rum nattetid — ifrågasatt om icke en föreskrift härom borde upptagas i den tilltänkta författningen. En dylik föreskrift, som för övrigt lärer falla under Kungl. Maj:ts administrativa lagstiftningsrätt, torde emellertid icke vara erforderlig. Enligt 14 § jaktstadgan är jakt vid bloss eller annat lyse förbjuden. Detta stadgande lärer med den avfattning de föreslagna bestämmelserna erhållit jämväl vinna tillämpning med avseende å nu ifrågavarande slag av jakt. Att, såsom sällskapet vidare förordat, upptaga en föreskrift om skyldighet för den, som ämnar utöva rätten att jaga vildkanin å annan tillhörigt jaktområde, att därom göra anmälan till jakträttsinnehavaren, torde icke vara lämpligt. Såsom stöd för detta förslag har hänvisats till, att en liknande föreskrift för närvarande finnes upptagen i jaktlagens 10 §, där fråga är om jakt å varg och järv å annans jaktområde. Dylik jakt förekommer emellertid mera sällan, varför en bestämmelse om anmälningsplikt i sådant sammanhang icke kan anses vara särdeles betungande. Annorlunda blir förhållandet vid jakt å vildkanin. Anmälningsskyldighet varje gång dylik jakt skulle företagas, komme säkerligen att inverka ofördelaktigt på resultatet av förevarande lagstiftning. Det torde ej heller böra förbises att förefintligheten av en sådan skyldighet skulle kunna av en mot lagstiftningen mindre gynnsamt stämd jakträttsinnehavare utnyttjas för att söka motverka jaktens bedrivande samt kunna leda till bevisningssvårigheter för den jagande.

4 §.

I förevarande paragraf har beaktats det fall att någon bryter mot föreskrifterna i 2 § eller överträder i 3 § stadgade förbud att vid jakt enligt 1 § medföra skjutgevär eller hund eller att jaga å vissa områden. Straffet torde, i överensstämmelse med vad som gäller enligt 24 § tredje stycket och 25 § jaktlagen, böra utgöras av böter.

Den, som äger rätt till jakt enligt 1 § men överskrider sagda rätt, torde hemfalla under jaktlagens bestämmelser angående olovlig jakt å annans jaktområde.

5 och 6 §§.

Bestämmelserna i dessa paragrafer, vilka behandla den förra åtalsrätten och den senare vittnesrätten i vissa fall, hava hämtats från 26 och 27 §§

jaktlagen. Vissa jämkningar hava härvid skett i anslutning till den nya instruktion för domänverket, som utfärdats den 1 mars 1935.

7 §.

I denna paragraf har i överensstämmelse med 29 § jaktlagen föreskrivits, att enligt lagen ådömda böter skola tillfalla kronan och i händelse av bristande tillgång förvandlas enligt allmän strafflag.

8 §.

I 28 § jaktlagen stadgas, att vid jakt å område, som av annan innehaves, jakträttsinnehavaren skall vara skyldig ersätta all skada, som å mark, hägnad eller annan egendom förorsakas vare sig av honom själv eller annan, vilken han givit lov att jaga, eller av de vid jakten använda biträden eller hundar. Motsvarande skadeståndsskyldighet torde böra ävila ägare eller brukare, som enligt 1 § första punkten i förevarande lagförslag är berättigad att utöva jakt, som här avses.

Lagens ikraftträdande.

Den nu ifrågasatta lagen torde böra träda i kraft den 1 juli 1935. Densamma torde på skäl, som anförts i promemorian, böra vinna tillämpning även med avseende å redan träffade arrendeavtal eller andra jordupplåtelser, vid vilka jakträtten å det upplåtna området undantagits, ävensom å redan i kraft varande jakträttsöverlåtelse.

Med hänsyn till de undantag från jaktlagens bestämmelser, som den föreslagna lagstiftningen innebär, torde i jaktlagen böra intagas en erinran om, att angående rätt till jakt å vildkanin särskilda föreskrifter i vissa avseenden gälla. Dylig erinran torde lämpligen kunna ske i form av ett tillägg till 30 § jaktlagen. Förslag till *lag angående tillägg till 30 § lagen den 8 november 1912 (nr 289) om rätt till jakt* har därför upprättats inom jordbruksdepartementet.

Departementschefen hemställer härefter, att lagrådets utlåtande över ifrågavarande förslag till *dels lag om rätt i vissa fall till jakt å vildkanin dels ock lag angående tillägg till 30 § lagen den 8 november 1912 (nr 289) om rätt till jakt*, av den lydelse bilaga¹ till detta protokoll utvisar, måtte för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas genom utdrag av protokollet.

Denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan bifaller Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten.

Ur protokollet:

Hugo Nordlander.

¹ Förslaget till lag angående tillägg till 30 § lagen den 8 november 1912 (nr 289) om rätt till jakt, vilket är likalydande med det vid propositionen fogade förslaget till lag i ämnet, har här uteslutits.

Bilaga.**Förslag**

till

Lag**om rätt i vissa fall till jakt å vildkanin.**

Härigenom förordnas som följer:

1 §.

Förorsakas inom område av riket genom vildkaniner avsevärd skada för jordbruket, trädgårds- eller skogsskötseln, äger Konungen förordna, att under tiden från och med den 1 augusti till och med den 31 mars envar, som äger eller brukar jord inom området, skall, ändå att jakträtten tillkommer annan, vara berättigad att å den jorden samt å därintill belägen jord inom trehundra meter från gränsen bedriva jakt å vildkanin med iller och nät. Sådan jakt må med ägarens eller brukarens medgivande även bedrivas av deras folk. Under jakten dödade vildkaniner må av den jagande tillvaratagas och behållas.

Avtal, innefattande avstående från rätt till jakt enligt första stycket, vare utan verkan.

2 §.

Bedrives jakt enligt 1 § av annan än där avsedd ägare eller brukare, skall, där denne själv icke är tillstädes, medföras intyg från honom att den jagande erhållit medgivande till jakten. Den jagande vare pliktig att vid anfordran av jakträttsinnehavaren eller den, som innehar jorden, ävensom deras folk förete nämnda intyg. Äger jakten rum å kronan, menighet eller allmän inrättning tillhörig jord, åligger den jagande samma skyldighet gentemot förvaltningspersonal vid skogsförvaltningen eller föreståndare och lärare vid statens skogsskolor eller vederbörande kronobetjäning eller särskilt förordnad polisman.

3 §.

Vid jakt enligt 1 § må icke medföras skjutgevär eller hund.

Utän tillstånd av den, som innehar jorden, må sådan jakt icke bedrivas i gård eller trädgård, icke heller under tiden från och med den 1 augusti till dess grödan är avmejad, å åker, som är besädd med säd eller gräs.

4 §.

Bryter någon mot vad i 2 eller 3 § är föreskrivet, böte från och med fem till och med etthundra kronor.

5 §.

Förseelse mot denna lag, vilken blott förnärmar enskild persons rätt, må icke åtalas av annan än målsägaren.

Sker intrång i kronans, menighets eller allmän inrättnings rätt, äge förvaltningspersonal vid skogsförvaltningen ävensom föreståndare och lärare vid statens skogsskolor jämte allmän åklagare att föra talan därom.

6 §.

Vad i 17 kap. 11 § rättegångsbalken förordnas om dem, som rättens eller länsstyrelsens bud och ärenden gå, gälle ock om de här ovan i 5 § omförmälda, vid skogsförvaltningen och statens skogsskolor anställda personer i mål, som avses i samma paragraf.

7 §.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan.

Saknas tillgång till böternas gäldande, förvandlas de enligt allmän strafflag.

8 §.

Har jakt enligt 1 § bedrivits av där avsedd ägare eller brukare eller deras folk å jord, som innehaves av annan, vare ägaren eller brukaren skyldig att ersätta skada, som vid jakten förorsakats å mark, hägnad eller annan egendom.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 1935.

Utdrag av protokollet, hållet i Kungl. Maj:ts lagråd den 2 april 1935.

Närvarande:

justitierådet APPELBERG,
regeringsrådet KELLBERG,
justitieråden GEIJER,
BAGGE.

Enligt lagrådet tillhandakommet utdrag av protokoll över jordbruks-ärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet den 1 mars 1935 hade Kungl. Maj:t förordnat, att lagrådets utlåtande skulle för det i § 87 regeringsformen omförmälda ändamålet inhämtas över upprättade förslag till *lag om rätt i vissa fall till jakt å vildkanin* samt till *lag angående tillägg till 30 § lagen den 8 november 1912 (nr 289) om rätt till jakt*.

Förslagen, som finnas bilagda detta protokoll, hade inför lagrådet föredragits av hovrättsassessorn Bertil Fallenius.

I anledning av förslagen avgåvos följande yttranden av lagrådet och dess särskilda ledamöter.

Förslaget till lag om rätt i vissa fall till jakt å vildkanin.

1 §.

Justitierådet Geijer:

Att lagstiftningsåtgärder vidtagas till förebyggande av skada genom vildkaniner synes välbetänkt. Emellertid måste det betvivlas att den nu föreslagna lösningen tillgodoser befogade anspråk vare sig på effektivitet eller hänsynstagande till andra intressen.

Departementschefen har litat endast till det frivilliga utrotningskriget med iller och nät samt, under hänvisning till pågående utredning rörande omarbetning av gällande jaktlagstiftning i allmänhet, tillsvidare lämnat åsido alla andra medel — skottpenningar, den s. k. biologiska metoden, förbud mot utplantering o. s. v. — som rekommenderats av de sakkunniga myndigheterna. Varför exempelvis frågan om skottpenningar för vildkanin skulle till skillnad från jakt med iller och nät stå i sådant beroende

av nämnda utredning att den nu icke skulle kunna upptagas ens till provisorisk lösning är svårt att förstå. Det måste befaras att den jakt, som kan förväntas komma till stånd på grund av den föreslagna lagen, skulle utan stöd av andra samverkande åtgärder framstå såsom en ganska planlös kampanj, icke ledande till målet. Detta är desto sannolikare som det från sakkunnigt håll påpekats att kaninjakt med iller och nät ingalunda är enkel utan för ett lyckligt resultat kräver gott omdöme och god erfarenhet om dylik fångst. Enligt departementschefens förslag uppställas inga som helst garantier för att jaktens utövare komma att besitta dylika egenskaper. Lika betänkligt förefaller det att antalet av de till jakt berättigade icke tillbörligen begränsats. Även om en jakträttsinnehavare själv gör allt vad som rimligen kan företagas för kaninstammens nedbringande inom hans jaktområde, får han likafullt finna sig i att icke blott jordens ägare och ägare av angränsande jord utan också jordområdenas brukare jämsides och i konkurrens med honom och varandra utöva denna jakt. Men icke nog härmed. Dessa jordägare och brukare hava också tillagts rätt att genom sitt »folk» utöva jakten, en bestämmelse som enligt departementschefens motivering skall hava så vidsträckt innebörd att därunder inbegripes jämväl var och en som av jordägaren eller brukaren särskilt anställts för bedrivande av kaninjakt. Då »anställningen» i praktiken lätt nog kan komma att bestå blott och bart i ett uppdrag eller rent av ett medgivande att jaga utan annan lön än möjligen rätt att behålla jaktbytet, ligger det i öppen dag att antalet av de inom ett område jagande kan — särskilt i tider av arbetslöshet — bliva rätt avsevärt. Det synes emellertid ingalunda kunna tagas för givet att ändamålet med lagstiftningen, kaninernas utrotande, bättre tillgodoses i samma mån som antalet av de jagande ökas. Det bör nämligen fasthållas att här är fråga blott om jakt med iller och nät och att, såsom skånska jägaresällskapet framhållit, denna jakt har till föremål endast kaniner som finnas i gryt. Om kaninerna i gryten oupphörligt oroas av mindre framgångsrika jägare, torde, såsom sällskapet vidare påpekat, följden kunna bliva den att kaninerna uppsöka platser, där de äro mer eller mindre oåtkomliga för ifrågavarande jakt. Tydligt är att en jakt som måste bedrivas under dylika förhållanden, vilka i hög grad äventyra uppnåendet av goda resultat, icke kan tänkas bliva ägnad att locka sakkunnigt och yrkesskickligt folk.

Samtidigt som det sålunda är fara värt att ett sådant lösgivande av jakten å vildkaniner som det föreslagna är föga lyckligt ur effektivitetssynpunkt, torde detsamma ur en annan synpunkt vara än mindre tillrådligt. Även om en tvångslagstiftning i förevarande avseende är nödvändig, bör dock på lagstiftaren ställas det oeftergivliga kravet att möjlig begränsning därvid iakttages. Det synes vara tillfyllestgörande vitsordat att det ur jaktvårdssynpunkt kan vara förenat med verkliga olägenheter, om rätt till jakt, låt vara endast av det slag varom nu är fråga, medgives utan

egentlig kontroll eller inskränkning till vissa personer. Även för en innehavare av skogsmark, t. ex. sådan där sådd eller plantering ägt rum, kan det vara synnerligen olägligt, om det står jordbrukaren å ifrågavarande eller angränsande egendom öppet att uppmana eller medgiva ett större antal personer att bedriva kaninjakt å området. När därtill kommer att, såsom i det föregående framhållits, själva syftet med lagstiftningen icke främjas utan sannolikt i viss mån motverkas om jakträtten utsträcker alltför långt, finner jag uppenbart att det föreliggande förslaget icke kan i oförändrat skick tillstyrkas.

Att lagstiftningens tillämplighet å visst område göres beroende av Konungens förordnande finner jag välgrundat. När ägare eller brukare av jord respektive odlare av skog inom område å vilket lagen gjorts tillämplig — varmed naturligtvis är att likställa en sammanslutning av sådana ägare, brukare eller odlare — därtill ser sig föranlåten, synes det böra stå vederbörande öppet att hos Kungl. Maj:ts befallningshavande begära tillstånd för erforderligt antal lämpliga personer att å viss del av området tillsvidare varje år före den 1 april och efter den 31 juli eller möjligen, med hänsyn till vad Södra Älvsborgs läns jaktvårdsförening anfört, efter den 31 augusti bedriva jakt av ifrågavarande slag, ändå att jakträtten därstädes tillkommer annan. Sedan jakträttsinnehavaren så ock, där markens innehavare icke själv är sökande, denne beretts tillfälle att yttra sig, bör det ankomma på Kungl. Maj:ts befallningshavande att, med hänsynstagande till den eller de föreslagna personernas lämplighet ävensom till eljest vidtagna eller igångsatta åtgärder för kaninstammens nedbringande samt till omständigheterna i övrigt, besluta angående det begärda tillståndet. Meddelas tillstånd, synes det utan hinder av förd klagan böra gälla till dess beslutet av högre myndighet ändras. En anordning av sådan eller liknande beskaffenhet torde — i den mån utrottningskrig enbart med iller och nät överhuvud taget kan bliva effektivt — vara ägnad att fylla alla rimliga anspråk från jordägares, jordbrukares och skogsodlares sida, samtidigt som övriga intressenters rätt behörigen tillgodoses. Särskilt må framhållas att anordningen kan förväntas befrämja den utvecklingen, vilken ur många synpunkter synes önskvärd, att ett flertal ägare och markinnehavare förena sig om att anlita i verklig mening sakkunniga personer, som äro mäktiga att bedriva utrottningskriget på ett planmässigt sätt, något som torde vara ett ofrånkomligt villkor för ernående av ett gott resultat. En annan beaktansvärd fördel med en sådan anordning som den angivna ligger däri att Kungl. Maj:ts befallningshavande kan tilläggas befogenhet att, om jakträtten missbrukas eller skäl eljest föreligga, återkalla tillståndet.

Då enligt min mening lydelsen av första stycket i förevarande paragraf icke lämnar rum för den missuppfattningen att där meddelat stadgande skulle kunna sättas ur kraft genom avtal enskilda kontrahenter emellan, hemställer jag att andra stycket får såsom obehövt utgå.

Justitierådet Appelberg:

Den i ärendet förebragta utredningen ger tydligt vid handen att vissa delar av landet äro utsatta för härjningar av vildkaniner i sådan omfattning att åtgärder till motverkande av den skadegörelse som därigenom åstadkommes måste anses påkallade. Meningarna äro däremot i hög grad delade om vilka åtgärder som i detta syfte lämpligen böra vidtagas. I det remitterade förslaget liksom i det i promemorian framlagda preliminära förslaget har man nöjt sig med att under vissa förutsättningar lämna innehavare av egendom, som är utsatt för skada genom kaniner, rätt att, trots det jakträtt ej tillkommer honom, bedriva jakt på kaniner. Det förefaller icke troligt att härigenom vinnes någon högre grad av effektivitet i striden mot kaninfaran; men å andra sidan måste det anses rimligt att, i avvaktan på att uppfattningen om rätta sättet för bedrivande av denna strid vinner stadga, en skadelidande tillerkännes rätt att själv göra vad i hans makt står för avvärjande av vidare skada.

Mot det preliminära förslaget har från sakkunnigt håll anmärkts, förutom beträffande den bristande effektiviteten, jämväl att de föreslagna bestämmelserna skulle i olika hänseenden föranleda olägenheter för jaktvården och att de överhuvud taget icke toge tillräckligt hänsyn till andra intressen. Dessa anmärkningar drabba väl icke i samma utsträckning det nu remitterade förslaget, men otvivelaktigt möta betänkligheter även mot detta. Såvitt gäller område som ägare eller brukare av jord själv innehar torde emellertid betänkligheterna mot att tillerkänna ägaren eller brukaren rätt till kaninjakt därå icke vara av den vikt att de uppväga ägarens eller brukarens intresse att skydda sin jord mot kaninernas härjningar. Mera tveksamt är däremot om rätt bör tilläggas en ägare eller brukare av jord att bedriva kaninjakt å angränsande mark. Uppenbart är att en dylik rätt, vars behöriga utövning är svår att kontrollera, lätteligen kan komma att missbrukas och ofta nog giva upphov till slitningar mellan grannar.

Jag anser mig därför böra ifrågasätta huruvida icke, då fråga är om rätt att idka kaninjakt på »angränsande» mark, det lämpligen bör, i anslutning till vad i vissa yttranden blivit föreslaget, stadgas att dylik jakt icke må idkas annorledes än efter tillstånd av Kungl. Maj:ts befallningshavande, som sålunda skulle hava att efter framställning av ägare eller brukare av jord inom område som avses i 1 § meddela tillstånd till kaninjakt å jorden angränsande mark för någon av ägaren eller brukaren föreslagen person som finnes för uppdraget lämplig.

Därest vad nu föreslagits icke vinner beaktande, synes åtminstone, för att i någon mån möjliggöra kontroll å jakt som bedrivs å mark varom nu nämnts, böra, i överensstämmelse med vad som gäller enligt 10 § jaktlagen, stadgas skyldighet för den som vill företaga jakt å sådan mark att varje gång förut lämna underrättelse därom till den som där har jakträtt eller till markens ägare eller brukare.

Vad med uttrycket »deras folk» skall förstås är i förevarande sammanhang icke fullt klart. Enligt föredragande departementschefens uttalande bör därunder även inbegripas av jordägaren eller brukaren för bedrivande av kaninjakt särskilt anställd person. I praktiken torde icke bliva lätt att bedöma, huruvida den som av jordinnehavaren anlitas för kaninjakten verkligen är att anse såsom anställd. Och är så icke förhållandet, gör sig den jagande, även om han medför sådant skriftligt medgivande som avses i 2 §, skyldig till olaga jakt. Tydligare bestämmelser äro fördenskull behöfliga.

Då det otvivelaktigt är i hög grad påkallat att jordinnehavaren skall för jakten kunna anlita annan än hos honom varaktigt anställd person, synes lämpligt att, utan att anknyta till uttrycket »deras folk» — i överensstämmelse med vad svenska jägareförbundet föreslagit — stadga att jakten å vildkanin må bedrivas, utom av ägaren eller brukaren, jämväl av den som av honom erhållit uppdrag att för hans räkning bedriva sådan jakt. För att detta uppdrag skall få fastare form torde böra föreskrivas att det skall lämnas skriftligt. Har på framställning av ägare eller brukare av jord Kungl. Maj:ts befallningshavande åt annan person meddelat tillstånd som ovan nämnts, skall denne anses hava erhållit uppdrag att idka kaninjakt även å den av ägaren eller brukaren innehavda jorden.

Justitierådet Bagge:

Jag anser lika med justitierådet Appelberg att för rätt att idka kaninjakt å angränsande mark skall erfordras tillstånd av Kungl. Maj:ts befallningshavande. Enligt min mening bör på framställning av ägare eller brukare av jord inom det med Konungens förordnande avsedda området sådant tillstånd meddelas för ägaren eller brukaren eller av denne föreslagna lämplig person, där så finnes erforderligt till förebyggande av skada å jorden genom vildkaniner, som inkomma från angränsande mark, belägen inom nämnda område. Beslut varigenom tillstånd meddelats bör utan hinder av fördragan gälla till dess det av högre myndighet ändras. Meddelat tillstånd bör, när skäl därtill äro, av Kungl. Maj:ts befallningshavande kunna återkallas. Jag instämmer vidare i vad justitierådet Appelberg anfört beträffande lämpligheten att, med uteslutande av orden »deras folk», stadga att å jord inom området jakten å vildkanin må bedrivas, förutom av ägaren eller brukaren, jämväl av den som av honom erhållit uppdrag att för hans räkning bedriva sådan jakt samt att detta uppdrag skall lämnas skriftligt. Har för annan än ägaren eller brukaren meddelats sådant tillstånd som ovan sägs bör denne anses hava erhållit jämväl sådant uppdrag som nu omförmäles.

Beträffande stadgandet i andra stycket instämmer jag med justitierådet Geijer.

Regeringsrådet Kellberg:

Den föreslagna rätten till jakt å vildkanin har, med hänsyn till angelägenheten av att det övriga viltbeståndet icke under vissa delar av året onödigt oroas, begränsats till tiden fr. o. m. den 1 augusti t. o. m. den 31 mars. Tvivelaktigt synes vara, huruvida icke av sagda anledning ytterligare inskränkning av jakttiden må anses påkallad. Enligt 15 § tredje stycket jaktstadgan får hund under tiden fr. o. m. den 1 mars t. o. m. den 20 augusti icke löpa lös i mark, där villebråd finnes — en bestämmelse som uppenbarligen tillkommit just för att tillgodose villebrådets behov av »fred i marken». Det torde kunna ifrågasättas, om icke lämpligen tiden för den nu avsedda jakten bör bestämmas i överensstämmelse härmed.

I förslaget har icke — på sätt i vissa yttranden under hänvisning till bestämmelse i 10 § jaktlagen förordats — upptagits föreskrift om skyldighet för den, som ämnar utöva rätt att jaga vildkanin å annans jaktområde, att därom göra anmälan till jakträttsinnehavaren. En dylik anmälningsplikt synes emellertid, såvitt fråga är om jakt å mark som icke äges eller brukas av den jagande eller den vars folk den jagande tillhör, svårigen kunna undvaras utan åsidosättande av rimlig hänsyn till jakträttsinnehavarens intressen. För underlättande av skyldighetens fullgörande torde dock anmälan som här avses böra med laga verkan kunna göras även hos markens ägare eller brukare. Jag hemställer fördenskull att såsom villkor för rätt till jakt å sådan mark stadgas, att jakträttsinnehavaren eller markens ägare eller brukare varje gång förut om jakten erhållit underrättelse.

Enligt vad föredragande departementschefen uttalat i fråga om det i första stycket av förevarande paragraf upptagna stadgandet att jakt å vildkanin må med ägarens eller brukarens av marken medgivande bedrivas av »deras folk», bör under sistnämnda uttryck inbegripas även av ägaren eller brukaren för bedrivande av kaninjakt särskilt anställd person. Huruvida en sådan betydelse kan inläggas i sagda uttryck torde, åtminstone i vissa fall, kunna bliva föremål för tvekan. Om exempelvis någon anlitas för bedrivande av dylik jakt endast för ett särskilt tillfälle, lärer denne knappast på grund därav — även om anställning må föreligga — kunna anses tillhöra ägarens eller brukarens folk. Det synes därför kunna ifrågasättas, om icke stadgandet bör i berörda hänseende kompletteras, så att detsamma uttryckligen angives omfatta jämväl person som nyss sagts.

Beträffande stadgandet i paragrafens andra stycke instämmer jag med justitierådet Geijer.

2 §.

Justitierådet Geijer:

Beaktas vad jag i fråga om 1 § anfört, torde därav böra följa jämkningsar i förevarande paragraf därhän att skyldigheten i vissa fall att

medföra och uppvisa intyg utbytes mot skyldighet så snart jakt bedrivs på grund av 1 § att medföra och vid anfordran förete bevis om tillstånd varom där förmäles.

Justitieråden Appelberg och Bagge:

Därest vad vid 1 § av oss föreslagits beträffande skyldighet att för jakt å angränsande mark utverka tillstånd av Kungl. Maj:ts befallningshavande samt beträffande villkor om skriftligt uppdrag, då annan än ägaren eller brukaren själv jagar, vinner beaktande, erfordras jämkningar i förevarande paragraf.

Regeringsrådet Kellberg:

Godtages vad jag vid 1 § hemställt rörande anmälningsskyldighet såsom villkor för rätt till jakt å viss mark, torde en mindre jämkning bliva erforderlig i första punkten av förevarande paragraf.

3 §.

Regeringsrådet Kellberg och justitierådet Geijer:

Om tiden för jaktens bedrivande inskränkes i anledning av vad vi i olika avseenden ifrågasatt vid 1 §, föranledes därav viss jämkning i förevarande paragrafs andra stycke.

4 §.

Lagrådet:

Enligt 3 § må vid jakt enligt 1 § icke medföras skjutgevär eller hund, och enligt 4 § straffas den som bryter häremot med böter. Under vissa förutsättningar är emellertid medförande av skjutgevär och hund vid färdande över annans jaktområde förbjudet redan enligt jaktlagen. Det hemställes därför att, till förebyggande av att straff för överträdelse av ifrågavarande ordningsföreskrifter utdömes efter såväl den ena som den andra lagen, i 4 § i förslaget göres det förbehållet att straff ej skall ådömas enligt nämnda paragraf, där förseelsen är straffbelagd enligt jaktlagen.

8 §.

Justitierådet Geijer:

Därest vad jag vid 1 § anfört vinner beaktande torde förevarande paragraf böra givas det innehåll att om jakt bedrivits enligt 1 § det skall äligga envar som utverkat tillstånd till jakten att ersätta skada som här avses och som tillskyndats någon vilken icke deltagit i tillståndets utverkande.

Justitieråden Appelberg och Bagge:

Därest vad vid 1 § av oss föreslagits beträffande skyldighet att för jakt å angränsande mark utverka tillstånd av Kungl. Maj:ts befallnings-

havande samt beträffande villkor om skriftligt uppdrag, då annan än ägaren eller brukaren själv jagar, vinner beaktande, erfordras jämkningar i förevarande paragraf.

Regeringsrådet Kellberg:

Under av mig vid 2 § angiven förutsättning bör även i förevarande paragraf vidtagas en mindre jämkning.

Lagens ikraftträdande.

Justitierådet Appelberg:

Departementschefen framhåller i sitt yttrande att den föreslagna lagen bör vinna tillämpning även med avsende å redan träffade arrendeavtal eller andra jordupplåtelse vid vilka jakträtten å det upplåtna området undantagits ävensom å redan i kraft varande jakträttsupplåtelse. Detta synes riktigt.

Någon bestämmelse i denna riktning har emellertid ej införts i förslaget. Till stöd för att ett stadgande därutinnan är överflödigt synes kunna anföras att av innebörden och avfattningen av 1 § första stycket måste anses framgå att en dylik retroaktiv verkan är avsedd. Härvid må anmärkas att av liknande grund jämväl vad i andra stycket av 1 § är stadgat borde anses gälla, även om särskild föreskrift därom ej finnes i lagen. I tydlighetens intresse anser jag emellertid lämpligt såväl att sistnämnda stadgande kvarstår som ock att till bestämmelsen att lagen träder i kraft den 1 juli 1935 fogas ett stadgande av innehåll att lagen skall äga tillämpning jämväl i fråga om rätt till jakt å kanin för ägare eller brukare av jord, varå jakträtt tillkommer annan enligt avtal träffat före nämnda dag.

Förslaget till lag angående tillägg till 30 § lagen den 8 november 1912 (nr 289) om rätt till jakt.

Lagrådet lämnade förslaget utan erinran.

Ur protokollet:
Ragnar Kihlgren.

Utdrag av protokollet över jordbruksärenden, hållet inför Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten i statsrådet å Stockholms slott den 5 april 1935.

Närvarande:

Statsministern HANSSON, ministern för utrikes ärendena SANDLER, statsråden SCHLYTER, WIGFORSS, MÖLLER, LEVINSON, VENNERSTRÖM, LEO, ENGBERG, EKMAN, SKÖLD.

Chefen för jordbruksdepartementet, statsrådet Sköld, anmäler efter gemensam beredning med chefen för justitiedepartementet lagrådets den 2 april 1935 avgivna utlåtande över de den 1 mars 1935 till lagrådet remitterade förslagen till lag om rätt i vissa fall till jakt å vildkanin samt till lag angående tillägg till 30 § lagen den 8 november 1912 (nr 289) om rätt till jakt.

Efter redogörelse för utlåtandets innehåll anför föredraganden:

Någon meningsskiljaktighet rörande behovet av en lagstiftning i förevarande syfte har icke yppats inom lagrådet. Angående sättet för frågans lösning hava däremot inom lagrådet, liksom tidigare i yttrandena över det i den remitterade promemorian framlagda preliminära förslaget, meningarna varit delade. En ledamot har sålunda beträffande det föreliggande förslaget till lag om rätt i vissa fall till jakt å vildkanin uttalat sig närmast i rent avstyrkande riktning. Enligt denne ledamots uppfattning borde lagstiftningen i stället i stort sett följa de synpunkter, som kommit till uttryck i svenska jägarförbundets yttrande. Jag har redan i samband med remissen till lagrådet tagit ståndpunkt till det i detta yttrande innefattade förslaget och har icke anledning att på denna punkt frångå min därvid uttalade uppfattning. Att, såsom sistnämnda förslag avser, göra rätten till jakt å vildkanin beroende av länsstyrelsens prövning i varje särskilt fall synes icke ändamålsenligt. Utöver vad i detta hänseende från min sida förut erinrats må framhållas hurusom det synes kunna befaras, att en sådan anordning skulle giva anledning till missköligheter av olika slag inom såväl den ena som den andra därav berörda intressegruppen. Den prövning av de jagandes lämplighet för bedrivande av dylik jakt, som av länsstyrelsen skulle företagas, torde också komma att erbjuda svårigheter och med nödvändighet föranleda ett visst godtycke, som skulle verka irriterande på de jakträttssökande.

De anmärkningar av saklig innebörd, vilka i övrigt från de särskilda

lagrådsledamöternas sida framkommit, rikta sig närmast mot den föreslagna bestämmelsen att rätt till jakt, varom här är fråga, skulle få bedrivas icke blott å den ägda eller brukade jorden utan även å angränsande område inom 300 meter från gränsen. Det av två ledamöter till skydd för obehörigt intrång å sådant område ifrågasatta stadgandet, att för jakt å angränsande jord skulle fordras tillstånd av länsstyrelsen, kan jag av väsentligen enahanda skäl som de nyss anförda icke biträda. För att underlätta kontrollen å jakt, som företages å nu ifrågavarande område, har inom lagrådet jämväl föreslagits ett stadgande om skyldighet att angående dylik jakt varje gång förut göra anmälan hos jakträttsinnehavaren eller markens ägare eller brukare. Under hänvisning till vad jag vid lagrådsremissens avlåtande framhöll gentemot ett av skånska jägaresällskapet väckt förslag om skyldighet över huvud vid jakt å vildkanin å annans jaktområde att göra anmälan till jakträttsinnehavaren, kan jag icke heller tillstyrka en anmälningsplikt i den inom lagrådet förordade begränsade omfattningen. Jag vill i detta sammanhang understrika, att därest den av mig föreslagna jakträtten utövas på ett lojalt sätt, andras berättigade intressen icke därigenom trädas för nära. Skulle åter ett motsatt förhållande inträffa, kan mot den jagande resas samma ersättningsanspråk och framställas enahanda ansvarsyrkanden som mot envar annan, vilken gör sig skyldig till åverkan eller olovlig jakt.

Det i 1 § av lagförslaget använda uttrycket »deras folk» har inom lagrådet ansetts böra förtydligas. Vid remissen till lagrådet anförde jag, att under uttrycket borde inbegripas även av jordägaren eller brukaren för kaninjakt särskilt anställd person, därvid jag givetvis jämväl åsyftade anställning för bedrivande av jakt vid allenast ett visst tillfälle. Med anledning av de framförda erinringarna torde den sålunda avsedda innebörden av förevarande stadgande klarare böra komma till synes i lagtexten, vilken alltså bör i detta hänseende undergå viss jämkning.

För undvikande av varje tvekan rörande den föreslagna lagstiftningens tillämpning vill jag även — jämte det jag förordar att 1 § andra stycket i det remitterade förslaget må kvarstå — i anslutning till uttalande av en lagrådsledamot, tillstyrka, att till stadgandet om lagens ikraftträdande fogas uttrycklig föreskrift, att lagen skall gälla jämväl beträffande rätt till jakt å vildkanin för ägare eller brukare av jord, varå jakträtten tillkommer annan enligt avtal träffat före den 1 juli 1935.

Vad lagrådet föreslagit vid 4 § till förebyggande av att straff utdömes enligt såväl nu ifrågavarande lag som jaktlagen torde böra beaktas.

I enlighet med vad sålunda anförts har jag låtit inom jordbruksdepartementet omarbета det remitterade förslaget till lag om rätt i vissa fall till jakt å vildkanin, därvid ytterligare en mindre redaktionell jämkning vidtagits.

Departementschefen hemställer härefter — under framhållande att proposition i ärendet jämlikt § 54 riksdagsordningen syntes kunna avlätas utan hinder av att den för propositioners avlåtande till riksdagen i allmänhet stadgade tid gått till ända — att det omarbetade förslaget till *lag om rätt i vissa fall till jakt å vildkanin* ävensom det av lagrådet utan erinran lämnade förslaget till *lag angående tillägg till 30 § lagen den 8 november 1912 (nr 289) om rätt till jakt* måtte, jämlikt § 87 regeringsformen, genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Kungl. Höghet Kronprinsen-Regenten, att till riksdagen skall avlätas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Hugo Nordlander.